

Το χρέος, ένα μάννα για τους πιστωτές, ένα δράμα για τους λαούς!

Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις προβάλλουν συχνά το επιχείρημα του δημόσιου χρέους για να επιβάλλουν σχέδια λιτότητας.

Όμως, το δημόσιο χρέος δεν τους είναι μόνο χρήσιμο σαν πρόσχημα για να κάνουν τους λαούς να πληρώσουν παραπάνω. Αποτελεί και μια πραγματική λεηλασία ενάντια στους λαούς.

Το δημόσιο χρέος είναι η άμεση συνέπεια των δημοσιονομικών και φορολογικών πολιτικών που ευνοούν τις εύπορες κοινωνικές τάξεις και τις μεγάλες επιχειρήσεις. Περιορίζοντας την εμπλοκή του Κράτους και τη φορολόγηση των πιο πλούσιων, αυτές οι πολιτικές αύξησαν κατακόρυφα τα δημόσια ελλείμματα, ενώ οι κοινωνικές ανάγκες των περισσότερων ικανοποιούνταν όλο και λιγότερο.

Εκείνοι που ωφελήθηκαν από αυτά τα φορολογικά και κοινωνικά δώρα μπόρεσαν να εξοικονόμησαν ποσά που δεν είχαν ανάγκη. Επωφελήθηκαν για να μεγαλώσουν τη περιουσία τους, μέρος της οποίας τοποθέτησαν σε ιδιαίτερα επικερδή κρατικά ομόλογα.

Αυτό τους επέτρεψε να κερδίσουν σε δυο ταμπλό: πληρώνουν λιγότερους φόρους και έχουν ένα εγγυημένο εισόδημα (πρόσοδο) από τα δημόσια χρέη. Με άλλα λόγια, οι κυβερνήσεις, με διαδοχικούς φορολογικούς νόμους, επέτρεψαν στους χρηματιστές και βιομηχάνους καπιταλιστές, ντόπιους και διεθνείς, να γίνουν πραγματικοί πιστωτές των Κρατών, ικανοί να εκβιάσουν τις δημόσιες αρχές ενώ ταυτόχρονα βγάζουν μεγάλα κέρδη.

Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε επίσης σημαντικά εξαιτίας των γενναιόδωρων σχεδίων διάσωσης που προσφέρθηκαν στο χρηματοπιστωτικό τομέα από τα Κράτη μετά τη κρίση που άρχισε το 2007-2008. Οι κυβερνήσεις επέλεξαν τότε να σώσουν τις τράπεζες, χωρίς όμως να επωφεληθούν για να τις επιβάλλουν να αλλάξουν τις πρακτικές τους που οδήγησαν σε αυτή τη κρίση. Η διάσωση των τραπεζών έγινε λοιπόν χωρίς αληθινά ανταλλάγματα. Ωστόσο, τα ποσά που ξοδεύτηκαν ήταν γιγάντια: τουλάχιστον 700 δισεκατομμύρια δολάρια στις Ηνωμένες Πολιτείες, 500 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες στο Ηνωμένο Βασίλειο και 1.700 δισεκατομμύρια ευρώ στην ευρωζώνη. Οι κυβερνήσεις ξόδεψαν λοιπόν δημόσιο χρήμα για να βοηθήσουν χρηματιστές που ήταν ένοχοι για σοβαρά ολισθήματα πριν από αυτή τη κρίση και που κερδοσκοπούν σήμερα ενάντια στα χρέη των Κρατών.

Να λοιπόν πώς το δημόσιο χρέος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πέρασε από 7.300 σε 8.700 δισεκατομμύρια ευρώ ανάμεσα στο 2007 και 2009. Αυτή η γρήγορη αύξηση του χρέους κάνει τις αποπληρωμές του κεφαλαίου και των τόκων να βρίσκονται σε μεγάλη άνοδο. Τα Κράτη το εκμεταλλεύονται σαν πρόσχημα για να επιβάλλουν δρακόντεια σχέδια λιτότητας που προκαλούν μια αληθινή διάλυση των κοινωνικών προστασιών και των δημόσιων υπηρεσιών.

Οι πληθυσμοί είναι διπλά χαμένοι: υφίστανται τις κοινωνικές συνέπειες της κρίσης (ανεργία, επισφάλεια, πάγωμα των μισθών, αύξηση της συντάξιμης ηλικίας...) και υποβάλλονται σε αφαιμάζηση από τα Κράτη μέσω των σχεδίων διάσωσης των τραπεζών και των σχεδίων λιτότητας.

Οι ένοχοι της κρίσης βγαίνουν από αυτή σχεδόν άθικτοι και μπορούν να συνεχίσουν το κυνήγι των κερδών μια και τους αφήνουν λεύτερα τα χέρια. Τα θύματα της κρίσης πρέπει να πληρώσουν και να δουν τις συνθήκες της ζωής τους να επιδεινώνονται. Αυτή η πραγματική ληστεία των δημόσιων οικονομικών πρέπει να σταματήσει!

Πρέπει να αρνηθούμε τα σχέδια λιτότητας και να επιτεθούμε στη ρίζα του προβλήματος!

Η CADTM καταθέτει 8 εναλλακτικές προτάσεις για να δημιουργήσουμε μια κοινή διεκδικητική πλατφόρμα των κοινωνικών και πολιτικών κινημάτων.

- 1. Να απαλλοτριώσουμε τις τράπεζες για να τις μεταβιβάσουμε στο δημόσιο τομέα κάτω από τον έλεγχο των πολιτών.**

Δεν υπάρχει δυνατή διαρκής ρύθμιση με τους ιδιωτικούς χρηματοπιστωτικούς θεσμούς. Τα Κράτη πρέπει να ανακτήσουν την ικανότητά τους να ελέγχουν και να προσανατολίζουν την οικονομική και χρηματιστική δραστηριότητα.

- 2. Να πραγματοποιήσουμε ένα μονομερές μορατόριουμ (χωρίς συσσώρευση των καθυστερημένων τόκων) της πληρωμής του χρέους, για το χρόνο που απαιτεί η διεξαγωγή ενός ελέγχου (audit) των δημόσιων δανείων, με συμμετοχή των πολιτών. Στη βάση των αποτελεσμάτων του ελέγχου, θα πρέπει να ακυρωθεί το χρέος που θα έχει ταυτοποιηθεί ως άνομο.**

Με τη πείρα του στο ζήτημα του χρέους των χωρών του Νότου, η CADTM προειδοποιεί ενάντια σε μια ανεπαρκή διεκδίκηση, όπως είναι η απλή αναστολή της αποπληρωμής του χρέους. Χρειάζεται ένα μορατόριουμ χωρίς προσθήκη των καθυστερημένων τόκων στα μη εξοφλημένα ποσά.

Επωφελούμαστε του μορατόριουμ για να πραγματοποιήσουμε την εξέταση των δανείων ώστε να ταυτοποιήσουμε τα άνομα χρέη. Η συμμετοχή των πολιτών είναι η επιτακτική προϋπόθεση για να εξασφαλιστεί η αντικειμενικότητα και διαφάνεια του ελέγχου, που θα επιτρέψει να εντοπιστούν οι διάφορες ευθύνες στη διαδικασία του χρέους και να απαιτηθεί από τους υπεύθυνους να δώσουν λογαριασμό στη κοινωνία.

Τα χρέη που θα έχουν ταυτοποιηθεί ως απεχθή ή άνομα πρέπει να ακυρωθούν.

- 3. Να εγκαθιδρύσουμε μια πραγματική ευρωπαϊκή φορολογική δικαιοσύνη και μια δίκαιη αναδιανομή του πλούτου. Να απαγορεύσουμε τους δικαστικούς και φορολογικούς παραδείσους. Να φορολογήσουμε σκληρά τις χρηματιστικές συναλλαγές.**

Μαζί με μια ευρωπαϊκή εναρμόνιση της φορολογίας που επιτρέπει να εμποδιστεί το φορολογικό ντάμπινγκ, χρειάζεται και μια μεταρρύθμιση σε βάθος της φορολογίας. Ο στόχος είναι να αυξηθούν τα δημόσια έσοδα, ειδικά μέσω του φόρου εισοδήματος και του φόρου επιχειρήσεων, και να επιτευχθεί μια γρήγορη μείωση της τιμής πρόσβασης στα αγαθά και υπηρεσίες πρώτης ανάγκης (βασικά τρόφιμα, νερό, ηλεκτρισμός, θέρμανση, δημόσιες μεταφορές...), ειδικά μέσα από μια μεγάλη και στοχευμένη μείωση του ΦΠΑ σε αυτά τα αγαθά και υπηρεσίες ζωτικής σημασίας.

Από το 1980, μειώνονται συνεχώς οι άμεσοι φόροι στα υψηλά εισοδήματα και στις μεγάλες επιχειρήσεις. Έτσι, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, από το 2000 μέχρι το 2008, οι ανώτεροι συντελεστές του φόρου εισοδήματος και του φόρου επί των εταιρειών μειώθηκαν κατά 7 και 8,5 μονάδες αντίστοιχα. Αυτά τα εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ φορολογικών δώρων προσανατολίστηκαν βασικά προς τη κερδοσκοπία και τη συσσώρευση πλούτου από μέρους των πιο πλούσιων.

Πρέπει να απαγορεύσουμε κάθε συναλλαγή που περνάει μέσα από φορολογικούς παραδείσους. Τα διάφορα G20 αρνήθηκαν, παρά τις δηλώσεις προθέσεων τους, να επιτεθούν πραγματικά στους δικαστικούς και φορολογικούς παραδείσους. Πρέπει να απαγορεύσουμε αυτές τις μαύρες τρύπες της οικονομίας, της διαφθοράς, της υψηλού επιπέδου εγκληματικότητας και των παράνομων λαθρεμποριών. Στη προοδευτική φορολόγηση, θα έπρεπε να προστεθεί μια αποτρεπτική φορολόγηση των κερδοσκοπικών συναλλαγών και των εισοδημάτων των πιστωτών του χρέους.

- 4. Να αγωνιστούμε ενάντια στη μαζική φοροδιαφυγή των μεγάλων επιχειρήσεων και των πιο πλούσιων.**

Η φοροδιαφυγή στερεί τη κοινωνία από σημαντικά μέσα και στρέφεται ενάντια στην απασχόληση. Πρέπει να διατεθούν στις οικονομικές υπηρεσίες επαρκή δημόσια μέσα για να παλέψει αποτελεσματικά ενάντια σε αυτή τη φοροδιαφυγή. Τα αποτελέσματα πρέπει να δοθούν στη δημοσιότητα και οι υπεύθυνοι να τιμωρηθούν σκληρά.

- 5. Να χαλιναγωγήσουμε τις χρηματαγορές, ειδικά μέσα από τη δημιουργία ενός μητρώου ιδιοκτητών τίτλων και την απαγόρευση των ανοιχτών πωλήσεων.**

Η κερδοσκοπία σε παγκόσμια κλίμακα είναι όσο πολλές φορές ο πλούτος που παράγεται πάνω στο πλανήτη μας. Η μεγάλη πολυπλοκότητα του χρηματιστικού μηχανισμού την καθιστά εντελώς ανεξέλεγκτη. Τα γρανάζια που βάζει σε κίνηση αποδιαιρώνουν την πραγματική οικονομία. Η αδιαφάνεια των χρηματιστικών συναλλαγών είναι ο κανόνας. Για να φορολογήσουμε τους πιστωτές στη πηγή, πρέπει να τους ταυτοποιήσουμε. Η δικτατορία των χρηματαγορών πρέπει να σταματήσει.

6. Να μειώσουμε ριζικά το χρόνο εργασίας για να δημιουργήσουμε θέσεις εργασίας ενώ παράλληλα αυξάνουμε τους μισθούς και τις συντάξεις.

Η καλύτερη απάντηση στη κρίση είναι να διανείμουμε διαφορετικά το πλούτο. Το μερίδιο από τον παραγόμενο πλούτο που προορίζεται στους μισθωτούς έχει μειωθεί αισθητά, ενώ οι πιστωτές και οι επιχειρήσεις αύξησαν τα κέρδη τους για να τα αφιερώσουν στη κερδοσκοπία. Αυξάνοντας τους μισθούς, ενισχύουμε όχι μόνο την αγοραστική δύναμη των πληθυσμών, αλλά και τα μέσα της κοινωνικής προστασίας.

Μειώνοντας το χρόνο εργασίας χωρίς μείωση μισθού και δημιουργώντας θέσεις απασχόλησης, βελτιώνουμε τη ποιότητα ζωής των πληθυσμών.

7. Να κοινωνικοποιήσουμε τις πολυάριθμες επιχειρήσεις και υπηρεσίες που ιδιωτικοποιήθηκαν στα τελευταία 30 χρόνια.

Ένα χαρακτηριστικό των τελευταίων 30 χρόνων ήταν η ιδιωτικοποίηση πολλών επιχειρήσεων και δημόσιων υπηρεσιών. Από τις τράπεζες μέχρι το βιομηχανικό τομέα περνώντας από τα ταχυδρομεία, τις τηλεπικοινωνίες, την ενέργεια και τις μεταφορές, οι κυβερνήσεις παρέδωσαν στον ιδιωτικό τομέα ολάκερα κομμάτια της οικονομίας, χάνοντας στο πέρασμα κάθε ικανότητα ρύθμισης της οικονομίας. Αυτά τα δημόσια αγαθά, απόρροια της συλλογικής εργασίας, πρέπει να επιστρέψουν στο δημόσιο χώρο.

8. Για μια συντακτική συνέλευση των λαών για μια άλλη ευρωπαϊκή ένωση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση που βγήκε από τις συνταγματικές συνθήκες, που επιβλήθηκαν στους πληθυσμούς, είναι μια αληθινή πολεμική μηχανή στην υπηρεσία του κεφαλαίου και των χρηματιστών. Πρέπει να επανιδρυθεί ολοκληρωτικά με μια διαδικασία στην οποία ο λόγος των πληθυσμών θα λαμβάνεται επιτέλους υπόψη. Αυτή η άλλη εκδημοκρατισμένη Ευρώπη πρέπει να εργαστεί για την εναρμόνιση προς τα πάνω της φορολογικής και κοινωνικής δικαιοσύνης, να επιτρέψει τη βελτίωση του επιπέδου και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της, να αποσύρει τα στρατεύματά της από το Αφγανιστάν και να φύγει από το ΝΑΤΟ, να μειώσει ριζικά τις στρατιωτικές της δαπάνες, να απαγορεύσει τα πυρηνικά όπλα και να μπει αποφασιστικά στο δρόμο του αφοπλισμού, να δώσει ένα τέλος στη πολιτική της του πολιορκημένου φρουρίου απέναντι στους υποψήφιους μετανάστες, να γίνει ένας δίκαιος και αληθινά αλληλέγγυος εταίρος των λαών του Νότου αυτού του πλανήτη.

Να έλθουμε σε ρήξη με τη κυριαρχία του μεγάλου κεφαλαίου!

Σήμερα, οι χρηματιστικοί θεσμοί, που βρίσκονται στη ρίζα της κρίσης, πλουτίζουν και κερδοσκοπούν με τα χρέη των Κρατών, με την ενεργό συνοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του ΔΝΤ για να ικανοποιήσουν τα συμφέροντα των μεγαλομετόχων και των πιστωτών. Αυτός ο ιδιωτικός πλουτισμός, που τον επέτρεψαν τα φορολογικά και κοινωνικά δώρα των κυβερνήσεων και τον επιτάχυναν τα σχέδια λιτότητας, πρέπει να σταματήσει.

Η μείωση των δημόσιων ελλειμμάτων πρέπει να γίνει, όχι περιορίζοντας τις δημόσιες κοινωνικές δαπάνες αλλά με την αύξηση των φορολογικών εσόδων φορολογώντας περισσότερο το κεφάλαιο (επιχειρήσεις και χρηματιστικό κεφάλαιο) όπως και τα εισοδήματα, τα περιουσιακά στοιχεία των πλούσιων νοικοκυριών και τις χρηματιστικές συναλλαγές. Για να γίνει αυτό, πρέπει να έλθουμε σε ρήξη με τη καπιταλιστική λογική και να επιβάλλουμε μια ριζική αλλαγή κοινωνίας. Αντίθετα με το καπιταλισμό που υποφέρουμε σήμερα, η νέα λογική προς οικοδόμηση θα πρέπει να ενσωματώσει το οικολογικό δεδομένο και να έλθει σε ρήξη με τον παραγωγισμό.

Οι διεκδικήσεις μας είναι τέτοιες που μπορούν να απαντήσουν συγκεκριμένα στη κρίση προς το συμφέρον των λαών. Η ακύρωση του χρέους άπτεται της κυριαρχίας των Κρατών και των λαών. Για μας, το ζητούμενο είναι να βγούμε από τη κρίση λαβαίνοντας υπόψη το συμφέρον των πληθυσμών.

Προτείνουμε να συσπειρωθούν οι ενέργειες σε ένα μέτωπο ενάντια στη κρίση σε ευρωπαϊκή κλίμακα, αλλά και τοπικά, ώστε να δημιουργήσουν ένα συσχετισμό δυνάμεων ευνοϊκό για την εφαρμογή ριζοσπαστικών λύσεων επικεντρωμένων στη κοινωνική δικαιοσύνη.

Όλοι μαζί, για να επιβάλλουμε μια άλλη λογική!

Η ακύρωση του άνομου χρέους, είναι δυνατή και είναι προς το συμφέρον των λαών!

Υπάρχουν στην ιστορία πάρα πολλές ακυρώσεις χρεών στις χώρες του Νότου όπως και του Βορρά, άλλοτε μονομερείς, άλλοτε επικυρωμένες από τη δικαιοσύνη, και άλλοτε παραχωρημένες κάτω από πίεση από τις κυρίαρχες δυνάμεις.

Το διεθνές δίκαιο είναι πλούσιο σε νομικές θεωρίες και νομολογίες που μπορούν να επιτρέψουν, και εξάλλου το έχουν ήδη επιτρέψει, να θεμελιωθούν ακυρώσεις ή καταγγελίες χρεών.

Εμβληματικό παράδειγμα, η CADTM συμμετείχε ενεργά στον έλεγχο (audit) του χρέους του Ισημερινού το 2007-2008. Αυτός ο έλεγχος επέτρεψε στη κυβέρνηση να ακυρώσει άνομα χρέη και να εξοικονομήσει 300 εκατομμύρια δολάρια ετησίως επί 20 χρόνια. Αυτά τα ποσά αφιερώνονται σήμερα στη βελτίωση της δημόσιας υγείας, στην εκπαίδευση και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Αυτά τα μέτρα, όσο ανεπαρκή κι αν είναι, σηματοδοτούν προχωρήματα που δεν είναι αμελητέα, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα κοινωνικά κινήματα του Νότου και του Βορρά για να απαιτήσουν την ολική και άνευ όρων ακύρωση του άνομου χρέους.

Αυτή η ακύρωση αποτελεί σήμερα μια κατεπείγουσα αναγκαιότητα, μια και τα ποσά που αφιερώνονται στην εξόφληση του χρέους υπονομεύουν τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα των πληθυσμών.

Η αμφισβήτηση του δημόσιου χρέους και η απαίτηση ενός ελέγχου του (audit) από τους πολίτες, είναι σήμερα διεκδικήσεις άρρηκτα δεμένες με τη πάλη ενάντια στα σχέδια λιτότητας!

Τι είναι η CADTM;

Η Επιτροπή για την Ακύρωση του Χρέους του Τρίτου Κόσμου (CADTM), που ιδρύθηκε το 1990, είναι ένα διεθνές δίκτυο αποτελούμενο από μέλη και τοπικές επιτροπές σε πάνω από τριάντα χώρες της Ευρώπης, Αφρικής, Λατινικής Αμερικής και Ασίας.

Διαθέτει μια ιστοσελίδα στα γαλλικά, αγγλικά, ισπανικά, πορτογαλικά και αραβικά: www.cadtm.org

Η κύρια δουλειά του είναι η επεξεργασία ριζοσπαστικών εναλλακτικών λύσεων με στόχο την οικουμενική ικανοποίηση των αναγκών, των ελευθεριών και των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στεριώνει τη δράση του στο σταυροδρόμι των αγώνων των λαϊκών κοινωνικών κινήματων, των κινήματων λαϊκής επιμόρφωσης, των συνδικάτων, των επιτροπών διεθνούς αλληλεγγύης και των αναπτυξιακών ΜΚΟ.

Η CADTM, εδώ και 20 χρόνια, ανάπτυξε μια εμπειρογνομosύνη στο πεδίο του δημόσιου χρέους τόσο στο επίπεδο της διάγνωσης όσο και σε εκείνο των εναλλακτικών λύσεων.

Email για επαφή: info@cadtm.org